

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Meijer, Jurjen

Kenmerk

Z.26.548450 / D.26.2153796

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Zienswijze ontwerp-Provinciale Omgevingsvisie

Voorgesteld besluit

1. de zienswijze (met kenmerk: D.26.2152656) zonder wijzigingen en bedenkingen vast te stellen.

Inleiding

Op 11 maart 2026 hebben Gedeputeerde Staten (GS) de ontwerp-Provinciale Omgevingsvisie (POVI) ter inzage gelegd, voor een periode van 6 weken. Het uiterste moment om een zienswijze in te dienen was daardoor 21 april 2026. Het college heeft op dat moment een zienswijze ingediend. In de zienswijze heeft het college aangegeven ook de gemeenteraad te willen consulteren tijdens de raadsvergadering van 21 mei 2026. Gedeputeerde Staten zal op de hoogte gebracht worden van eventuele wijzigingen en bedenkingen van de gemeenteraad.

De POVI is een belangrijk document voor de ontwikkeling van Heerenveen, de dorpen en het buitengebied. De opgaven waar wij voor staan zijn groot en vragen om keuzes. De ruimte is schaars, belangen stapelen zich op en niet alles kan overal. Juist daarom is het noodzakelijk dat overheden duidelijk richting geven. Dat vraagt om een provincie die niet alleen uitnodigt, maar ook positioneert, prioriteert en keuzes maakt. Het is daarom belangrijk dat de belangen van de gemeente Heerenveen goed geborgd zijn in het document. Het college heeft vanwege deze reden een zienswijze ingediend.

De opgestelde zienswijze is in lijn met de reactie van het college op de provinciale Beleidsbrief Landbouw en de ontwerp-Nota Ruimte. Tevens volgt deze recente richtinggevende besluiten die genomen zijn door het college en de gemeenteraad, zoals Heerenveen Groeit, de Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Heerenveen, het Masterplan Lelylijn en Heerenveen-West.

De F4-gemeenten (Heerenveen, Leeuwarden, Smallingerland en Súdwest-Fryslân) hebben een gezamenlijke zienswijze opgesteld. De alinea die gaat over de Uitnodigingszone Heerenveen - Joure is afgestemd met De Fryske Marren. De alinea die gaat over het 'regionale economische ecosysteem voor industrie' is afgestemd met De Fryske Marren, Opsterland en Smallingerland. De alinea die gaat over het veenweidegebied, is afgestemd met de Veenweidegemeenten.

Beoogd effect

1. Het beoogde effect is om de belangen van de stad, de dorpen en het buitengebied van de gemeente Heerenveen, zo goed mogelijk te borgen in de POVI.

Argumenten

1. De belangrijkste reden voor het indienen van een zienswijze is dat Heerenveen een schaa sprong doormaakt, die leidt tot een versnelde verstedelijking. Het doel van deze schaa sprong is het in stand houden en verbeteren van de brede welvaart. Deze stip op de horizon vormt de basis voor onze vernieuwde gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI). We zien dat de ontwerp-POVI op bepaalde punten beperkend werkt of geen duidelijke keuzes maakt. De provincie en gemeente hebben gezamenlijke belangen en opgaven. Om hier goed aan te kunnen werken, is het volgende nodig:
 1. **Visie voor Heerenveen** De gemeente Heerenveen werkt aan een vernieuwde GOVI die, naar verwachting, in 2027 wordt vastgesteld en beter aansluit bij urgente maatschappelijke opgaven, waarbij brede welvaart het centrale uitgangspunt blijft. Het gelijktijdig vernieuwen van de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies biedt kansen voor samenhang, waarbij Heerenveen de provincie vraagt expliciet rekening te houden met de koers en uitgangspunten van de GOVI om tegenstrijdige keuzes te voorkomen. Daarnaast benadrukt Heerenveen het belang van verdere samenwerking binnen het Fries Stedelijk Netwerk, de uitkomsten van de schaa spronganalyse en het voortbouwen op bestaande intergemeentelijke afspraken in de Uitnodigingszone Heerenveen-Joure.
 2. **Wonen** De gemeente Heerenveen benadrukt dat Heerenveen-West als grootschalige woningbouwlocatie stevig is verankerd in beleid op alle bestuursniveaus en werkt samen met De Fryske Marren aan een gebiedsvisie die richtinggevend is voor verdere planvorming en een grenscorrectie. Daarnaast vragen wij om expliciete benoeming van belangrijke inbreidings- en herstructureringslocaties in Heerenveen, zoals de A32-zone en het centrumgebied, vanwege hun substantiële woningbouwbijdrage. Tot slot verzoeken wij GS om de woningbouwstrategie Heerenveen Groeit over te nemen, zodat toekomstige groei passend bij de schaal en functie van de Heerenveense dorpen mogelijk blijft.
 3. **Werken** De gemeente Heerenveen onderschrijft het belang van versterking van de Friese economie en ziet het regionale economische ecosysteem langs de A7 als een cruciale motor voor innovatie, maakindustrie en brede welvaart, die in de POVI explicieter en concreter zou moeten worden uitgewerkt. Wij vragen om duidelijke keuzes en prioriteiten voor dit ecosysteem, inclusief realistische kaders voor grootschalige bedrijvigheid, ruimte voor watergebonden economie, ondersteuning bij herstructurering van bedrijventerreinen en aandacht voor verduurzaming, circulariteit en campusontwikkeling. Daarnaast verzoeken wij om meer duidelijkheid en samenhang in beleid rond zoekgebieden, vaarwegontwikkeling en grootschalige detailhandel, in nauwe bestuurlijke samenwerking met betrokken gemeenten en het Rijk om kansen voor Fryslân optimaal te benutten.
 4. **Energietransitie** De gemeente Heerenveen waardeert de ruimte die de ontwerp-POVI biedt voor de energietransitie, met name de focus op toekomstbestendige energiesystemen en energie hubs, maar benadrukt dat netcongestie een steeds grotere belemmering vormt en vraagt daarom om een lokale systeembenadering met voldoende ruimte voor maatwerk. Wij verzoeken om meer beleidsruimte voor gemeenten om windenergie op alle schaalniveaus mogelijk te maken, ruimte te bieden voor zonne-energie op landbouwgrond waar passend, lokaal eigendom realistisch te borgen en voorzieningen als energieopslag en warmtenetten expliciet mogelijk te maken. Lokale regie en flexibiliteit zijn volgens ons essentieel om tot zorgvuldig afgewogen, gedragen en gebiedsgerichte keuzes te komen, waarbij de positionering van Heerenveen binnen de Uitnodigingszone Heerenveen-Joure kansen biedt voor gezamenlijke uitvoering.
 5. **Landelijk gebied** De gemeente Heerenveen erkent de grote opgaven in het landelijk gebied, met name voor het veenweidegebied en de zuidelijke Friese Wouden, en onderstreept het belang van een gebiedsgerichte en integrale aanpak. Er wordt gevraagd om meer duidelijkheid en eenduidigheid in de POVI over gemaakte en nog te maken keuzes, onder meer rond de voortzetting en verbreding van het veenweideprogramma en

de afbakening en concretisering van opgaven in Zuidoost-Fryslân. Dit is nodig om inwoners en (agrarische) ondernemers tijdig helderheid en handelingsperspectief te bieden.

Risico's of kanttekeningen

1. Een onvoldoende borging van de belangen van de gemeente Heerenveen in de provinciale omgevingsvisie kan leiden tot tegenstrijdig beleid, vertraging in de uitvoering en een verminderde uitvoeringskracht bij woningbouw-, economische en maatschappelijke opgaven. Daarnaast kan dit de handelingsruimte van de gemeente beperken en leiden tot suboptimale keuzes in ruimtelijke ontwikkeling. Ook kan dit leiden tot onzekerheid bij inwoners, (agrarische) ondernemers en samenwerkingspartners over de ontwikkelrichting. Tot slot vergroot een gebrek aan samenhang tussen provinciale en gemeentelijke keuzes het risico op bestuurlijke en juridische knelpunten.

Communicatie en participatie

Met deze zienswijze participeert de gemeente Heerenveen actief in het proces om te komen tot een nieuwe provinciale Omgevingsvisie.

Financiën

Er zijn geen directe kosten of opbrengsten.

Bijlagen

1. Ontwerp-Provinciale Omgevingsvisie D.26.2152637
2. Zienswijze ontwerp-Provinciale Omgevingsvisie D.26.2152656
3. Zienswijze F4 ontwerp-Omgevingsvisie D.26.2152646